

מסורת הש"ס עם הוספות

א) [עירובין לו: וט"ז], ב) [שם דף לו: וט"ז], ג) יומא ב יד. ד) עירובין טו. ע"ש, ה) יומא ב., ו) שם, ו) יבמות עז: גיטין מח., ח) עיין בדיבור שלפני זה.

ליקוטי רש"י

אוסרין. דלית להו צריה לומר מן החולין הוא שותה ותרומה ומעשר ראשון נותרין בגוד [ב"ק סט:]. עד שיפריש ממש דקסברי אין צריה ואכל כוס וכוס יש לומר שהוא תרומה ומעשר ואפילו מראשון וכו' [מעילה כב.]. דלית להו צריה בתולה בדעת עממו שהוא עממו מולא את היין [גיטין כה:]. אַבשיבקע. נעין דבצר לאוסרו כלומר דלא חיישין להכי דלא שכיח דאי צעי מסר ליה לשומר [עירובין לו:]. ו**מטמא משום גוֹאֵף**. אם עשאו גולל לקצר מטמא לעולם תהא כל כמת עממו ואפילו נטל משם דתניא צפ' בהמה המקשה (חולין עב.) כל אשר יגע על פני השדה לרבות גולל ודופק [עירובין טז.].

הגהות וצינונים

א) צ"ל **מערב** (מנחם משיב נפש): ב) צ"ל **מההוא** (כ"ה בר"ש דמאי פרק ז מ"ד): ג) רש"א (גליון) ולפי' הרש"ל ל"ג ליה ועיין ילקוט מפרשים: ד) צ"ל **דניחא** ליה (כ"ה בר"ש שם): ה) יש להוסיף **בכותב אַאיזו שארצה אגרש**: ו) צ"ל **מהא** (כ"ה בר"ש שם): ז) צ"ל היתה גרושה (כ"ה בר"ש שם): ח) ובזמן מרובה חיישינן שמא (כ"ה בתוס' יבמות יח ע"א ד"ה דלמא): ט) תיבת "לאלתר" מיותר (ר"ש מדעסוי) ועיין ילקוט מפרשים: י) צ"ל **ורבי** יוחנן (בארות המים): כ) צ"ל לית ליה ברירה (ר"ש דעסוי): ל) רש"א (גליון): מ) צ"ל ובי (דפור'):

הישן תחת המטה

אוּסְרִין. ואמרינן גזרה שמא יצקע הנוד ולא יצא לידי צריה ונמנא שותה טבליס אלמא ר' יהודה חייש לצקיעת הנוד וכל שכן למיתת אדם ור' מאיר לא חייש: **איפוך**. לא שנינהו אצוי כדקאמרת אלא איפכא שנינהו אצוי הא דלא חייש ר' יהודה והא דחייש ר"מ ולאו מהלוקא יין שנינהו אצוי אלא מהך דסוכה דר' יהודה לא חייש ור' מאיר חייש: קשיא דרבי מאיר. דצקיעת נוד ארצי מאיר דסוכה: דלית ליה ברירה. ואפי' אינו נצקע **אסור: אַבשיבקע**. נצין דבצר כלומר דלא חיישין לה: מתקינין לו. מומנין לכהן גדול לערצא יוה"כ: שמא תמות אשתו. וכתב (ויקרא טו) וכפר צעדו וצעד ציתו ציתו זו היא אשתו^(א): **בבפרה**. צכפרת יוס הכפורים עשה צו מעלה זו שחשש צה צמדי דלא חייש צעלמא: **ופרבינן** צין למ"ד טעמא דר' מאיר משום שמא תצרח צין למ"ד משום שמא תמתי תרוייהו מפרשי לרצי מאיר דמדאורייתא מחילה היא ורבנן גזור שמא תצרח או תמות תינת גצי סוכה מצוי וציראות דר' מאיר לחומרא אצל גצי גולל ר' מאיר מקיל וכיון דמדאורייתא צטיל היאך יכול לטהרו מידי טומאת גולל: אַלמא תנן. צעירוצין דצר שיש צו רוח חיים מטמא משום גולל ור' מאיר מטהר. וה"ה דמצי למיפרך ממתנית' דלעיל דקתני ולא גולל לקצר אלא ממתני' אלימא ליה לאקשווי ועוד משום דקתני מטהר צהדיא לשון קולא: רוח חיים לאו צידי אדם הוא שהרי אין רוח צידו לנפחו: **העומדת ברוח**. על ידי רוח: אַאו **מחיצה היא**. דעיקר עמידתה דצר שאין צו ממנש הוא: דאוקמה בגוד תפוח. סמך הדופן על הנוד תפוח צרות: הרי

פרק שני

סוכה כד.

צין ירדו ללא ירדו ומיהו טעם זה לא יתכן דגצי אס צא חכם נמי מתני התם צכל ענין וחשיצ ליה צריה והא דפריך צמרוצה (צ"ק דף סט:) דר' יוחנן אדר' יוחנן צההיא דכל המתלקט וצההיא^(א) דאחין שחלקו לקוחות הן ולא מחלק צין זו לזו משום דכל המתלקט מצרר דצרי צפירוש [וסומך להצצר ע"י

תנא^(ב)] ניחא^(ג) ליה למימר לעולם דכל הנלקט כדקתני ועוד ניחא ליה למימר לעולם לא תיפוך ועוד דאפי' הוה מחלק אכתי קשה ליה מההיא דאמר ר' יוחנן צריש כל הגט (גיטין דף כה.) ^(א) אף אחרון אינו פוסל משום דאין צריה אע"פ שמצרר דצצרי כשאומר איזו שארצה אגרש צו ומיהו כי מצריך צריש כל הגט^(א) תרי מילי דר' יוחנן הוה ליה למימר צריכותא דמההיא דלקוחות הן לא הוה שמעינן דאף אחרון אינו פוסל מטעם דפרישית ועוד יש לומר דהא דדייק ליה לרצי יהודה צריה מיהא^(א) דלכי מיית הוי גיטא היינו משום דמוקי פרק מי שאלחו (שם דף עג:) צאומר מעת שאני צעולם דהיינו שעה אחת קודם מיתתו שלא היתה השעה מצוררת ולצסוף כשמת אמר' הוצר הדצר שאותה שעה אחת היתה^(א) ולפי טעם זה אין לדקדק מדשמואל ומכל מקום פי' הקונט' אמת דהא צריש כל הגט (שם דף כה:) צההיא דהריני צועלך ע"מ שירצה אצא וצההיא דצכל מערבין (עירובין דף לו:) צההוא דאס צא חכם למזרח אע"ג דהוו תנאי משמע דלא מהני למאן דלית ליה צריה ואס תאמר דהכא לא חייש ר"מ למיתה וצפרק ארצעה אחין (יצמות דף כו.) תנן ד' אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ומתו הנשואים אחיות הרי אלו חוללות ולא מתיצמות ומפרש התם צגמרא משום דקסצר אסור לצטל מלות יצמין דלילמא אדמייצם חד מיית אידך וקצטלת מלות יצמין וההיא משנה רצי מאיר כדמוכח צפ"צ דיצמות (דף יח.) משום דסתם מתני' ר"מ ויש לומר דלכולי עלמא חיישי' התם למיתה דלאחר שייצם נאחת פועמים שממתין השני זמן גדול מלחלוץ ומלייצם ותישינן^(א) שמא ימות צינתיים אצל שמא ימות צומן מועט לא חיישינן בצקיעת הנוד דהכא וא"ת והא לא חייש ר"מ לשמא מת דומן מרוצה צפרק כל הגט (גיטין דף כח.) דקתני צת ישראל הנשואה לכהן והלך צעלה למדינת הים אוכלת צתרומה צחזקת שהוא קיים ואצוי לא מפליג התם צין שמא מת לשמא ימות וסוגיא דשמעתין דפרק שני דיצמות כאצוי דמשמע דקיבלה אצוי מרצה וי"ל דאצוי מדמה פרק כל הגט חששא דשמא מת דומן מרוצה לשמא ימות לאלתר דמאן דחייש להאי חייש להאי אצל פשיטא דלא לגמרי מדמי שמא מת לשמא ימות לאלתר^(א) דהא רצי יהודה דחייש לשמא ימות לאלתר גצי צקיעת הנוד ואס חימני לומר דחייש נמי לשמא מת לאלתר א"כ אשת כהן שינא צעלה מפתח ציתה לא תאכל צתרומה מכיון שנחעלס צעלה מעיניה ונריך שיהא צעלה תמיד לפניה צשעה שהיא אוכלת: **רבי** יהודה ורבי יוסי ור"ש אוסרין. הא דצעי למימר צשמעתין וצעירוצין (דף לו:) וצגיטין (דף כה.) וצמרוצה (צ"ק דף סט.) טעמא דר' יהודה משום דלית ליה צריה אע"ג דקתני צהדיא משום צקיעת הנוד דכוותי' אשכחן טוצא שאין הגמרא חושצ עיקר טעם אותו טעם המפורש צמשנה פרק התערובות (נחם דף עז:) גצי אצרי תמימה שנחערצו צאצרי צעל מוס וצפרק שלישי דצצועות (דף כא:.) גצי צצועה שלא אוכל ואכל כל שהוא חייצ דצרי ר"ע וצפרק שני דמכות (דף יז.) גצי כמה יאכל מן הטבל ויהא חייצ ר' שמעון אומר כל שהוא וא"ת אי רצי יהודה לית ליה צריה אלמא סצירא ליה כר' יוחנן דצריש כל הגט (גיטין דף כה.) וצפרק מעשר צהמה (צבורות דף נז.) דאמרינן האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ציוצל אס כן היאך מנא ידיו ורגליו צצית המדרש" דלא משכחת דמייתי צכורים אלא חד צר חד עד יהושע צן נון דצפרק החוצל (צ"ק דף ז.) אית ליה לר' יהודה קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי גצי דין יוס או יומים וכן נמי לר' יוסי דמספקא ליה התם אי כקנין הגוף דמי או לאו והכא לית ליה צריה וכי האי גוונא דייק צסוף השולח צגיטין (דף מה.) וי"ל דמדזין יוס או יומים אין ללמוד צעלמא אלא גצי מילי דעצד לחוד דהתם כתיצי קראי דכספו ותחת ידו ומהאי טעמא לא מייתי לה צהשולח כי מייתי ההיא דשדה אחוזה ועוד יש לומר דדוקא ר' יוחנן הוא דאית ליה הך סצרא דמשום דלקוחות הן מחזירין זה לזה אצל אינך אמוראי הוו אמרי דאע"ג דאין צריה אין מחזירין כדקאמר' צריש כל הגט (שם דף כה.) וצפרק מעשר צהמה (צבורות דף נז.) דמכר הוא דאמר רחמנא דליהדרי' ציוצל ירושה ומתנה לא ור'^(א) יוחנן לא קשיא מרצי יהודה דהוה מפרש טעמא משום צקיעת הנוד מיהו לא יתכן טעם זה לר' יוסי דע"כ לית ליה^(א) כמו שאפרש וא"ת דהכא לית ליה לר' יוסי גצי מעשר שיש לי צצית ר' יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת ולכי מיית הוי גיטא ולמאן דמחלק צריש כל הגט (שם דף כה.) צין חולה דעת עממו לתולה דעת אחרים ניחא ורצא דלא מפליג התם מפרש טעמא^(א) פרק צכל מערבין (עירובין דף לו:) משום דצעינן ראשית ששיריה ניכרין ומיהו אכתי קשה דצפרק צכל מערבין (שם) משמע דלית ליה צריה לר' יוסי גצי מעשר שיש לי צצית מחולל על סלע שחעלה צידי מן הכיס ר' יוסי אומר לא חילל ויש לחלק משום דצההיא דמי שאלחו הדצר עומד להצצר צודאי שהרי או יחיה או ימות ויש ליה צריה טפי מההיא דסלע שחעלה צידי מן הכיס דשמא לא יתצרר הדצר לעולם דכי^(א) האי גוונא נוכל לתרך דשמואל אדשמואל^(ב): תלמוד

עין משפט
גר מצוה

יח א מיי פ"ו מהל'
טומאת מת הל' ד:

רבינו חננאל

הנה ר' מאיר מתיר דלא חייש לבקיעת הנוד ור' יהודה דחייש לפיכך אוסר. ושנינן איפוך ואימא הכי הא מתני' דקתני אוכלת בתרומה ר' יהודה היא דלא חייש למיתה והאי דקתני אסור לאכול ר' מאיר דחייש למיתה דתניא עשאה לבהמה דופן לסוכה ר' מאיר פוסל ור' יהודה מכשיר ואסיקנא ר' מאיר למיתה חייש לבקיעת הנוד לא חייש. ואסיקנא לר' יהודה לעולם לא חייש למיתה ואמאי אסר ביין משום דלית ליה ברירה. פי' מי יבדר לנו כי ודאי היין הנשאר הוא התרומה והמעשר שמא אותו ששתה הוא היה התרומה והמעשר וכבר פירשנוהו בשחיטת חולין ובכמה מקומות לפיכך לא הארכנו בה עכשיו. וזה שאמר לכשיבקע הנוד אם ישאב וישתה הוא שותה טבלין שכבר נקרע הנוד אבל כל זמן שהנוד קיים אינן טבלין דאמרינן הנה התרומה והמעשר בנוד (א) הא דתנן ביוה"כ רבי יהודה אומר אף אשה אחרת מתקינין לו שמא תמות אשתו מעלה עשו בכפרה: ב) פי' הבהמה מחיצה בידי שמים היא ועמידתה ברוח היא:

חשק שלמה על ר"ח

א) נראה דצ"ל לדצרי דר"מ קאמר והא דתנן וכו'.
ב) נראה דספר כאן וצ"ל רצ אחת צר יעקב אחר כל מחילה וכו' פי' הבהמה וכו'.

